

Arven etter Freud

Ø Skolebarn bør lære om Ødipus så fort de lærer bokstaven Ø, mener pensjonert lektor Anne K. Lund (88). Her med en bok om Australia som hun rappet (skal levere den tilbake!) fra togstasjonens bokutlån i Bergen.

TEKST OG FOTO

Øystein Helmikstøl

PUBLISERT 4. juni 2018

Analfiksering, det ubevisste, ødipuskomplekset, penismisunnelse, superego. Vi tuslet til Oslo S og Ullevål sykehus i hovedstaden for å høre om historiske psykoanalytiske begreper betyr noe som helst for folk. Å få folk til å si noe på sparket om for eksempel analfiksering utenfor sykehuset, viste seg å være vrient, forståelig nok. Uansett, folk virket lite villig til å uttale seg om begrepsarven fra fader Freud.

– Folk er kunnskapsløse, de kjenner ikke til Freud, mente pensjonert lektor Anne K. Lund (88), en av dem vi møtte på Oslo S. Men hun vedgikk at når hun møter sine venninner på samme alder som henne selv, snakkes det lite om penismisunnelse.

– De hadde fått latterkrampe, mente pensjonisten, som foreslo at skolebarn, når de lærer bokstaven «Ø», bør bli litt bedre kjent med historien om Ødipus.

– Det er fenomener som alltid har eksistert.

Vel. Når folk ikke vil svare, kan det jo være spørsmålene det er noe galt med. Vi endret dem derfor til: *Kan drømmer fortelle oss noe? Betyr barndommen noe når vi er voksne? Hvorfor er seksualitet så viktig for oss?*

Hva folk svarte, kan leses i dette oppslaget, og på side 437 (barndommens betydning) og side 467 (seksualitet).

Kan drømmer fortelle oss noe?

Jeg vet at psykoanalytikere er opptatt av drømmer, jeg har da studert. De sier en masse vrøvl. Når jeg hører selvfølgeligheter som at drømmer er viktig, sier jeg som Jørgen Tesman: «Tenk det, Hedda.»

Anne K. Lund (88), pensjonert lektor, Bergen

Jeg drømmer ikke noe som jeg drar med meg. Jeg kan drømme noe merkelig som ikke har rot i noe som helst. Det er ikke viktig for meg.

Siv Soldal (42), barnehagelærer, Ski

Jeg har en venn som drømmer noe om natten, og etter en måned eller et år så skjer det i virkeligheten. Han er som en slags profet. Med meg er det motsatt. Hvis jeg drømmer at jeg mister penger, kommer jeg til å få penger.

Ndambara Rugombossa (42), student, Fredrikstad

Jeg er redd for at noe skal skje med barna mine, det dukker opp i drømmene. Og jeg drømmer om det jeg håper skal skje meg og familien min om ti år. Jeg drømmer mer om framtiden enn om fortiden. Mer om det jeg håper, enn om det jeg frykter.

Arun Sreekanth (32), ingeniør, Amsterdam

Jeg drømmer i farger, og alltid gode drømmer. I natt kommer jeg kanskje til å drømme om deg, du kommer gående med hodet ditt på en annen manns kropp. Det er morsomt.

Veslemøy Ruud (60), helsesøster, Oslo

Betyr barndommen noe når vi er voksne?

Barndommen er grunnmuren i ditt liv. Jo eldre du blir, jo mer går tankene tilbake. Men jeg dveler ikke ved barndommen.

Anne K. Lund (88), pensjonert lektor, Bergen

Barndommen betyr lite for den jeg har utviklet meg til å bli slik jeg er i dag. Forresten, det jeg opplevde under krigen, har betydning i dag. Jeg lærte om nøysomhet og om å være forsiktig.

Odd Berntsen (78), Lillehammer

Tryggheten i barndommen min betyr noe for meg slik jeg er i dag. Jeg er vokst opp på en gård på landet. Det gikk på det jevne. Jeg er blitt en trygg person, etter hvert.

Inger Berntsen (79), Lillehammer

Jeg fikk frihet under ansvar. Det syns jeg det er viktig at ungene mine får prøve seg på. Og jeg er vokst opp med hage og masse frukt og bær. Jeg har passet på at ungene mine har hatt tilgang til frukt, grønnsaker og bær hos besteforeldrenet, og at vi selv nå har plantet i hagen. Sånn fører jeg min egen barndom videre.

Siv Soldal (42), barnehagelærer, Ski

Mine foreldres verdier preger meg i dag. De lærte meg å ha kjærlighet og lojalitet til folk rundt meg. Og å være ekte og ærlig. Slik bærer jeg min egen barndom med meg i mitt eget familieliv

som voksen ektefelle og far.

Arun Sreekanth (32), ingeniør, Amsterdam

Jeg flytta 20 ganger før jeg var 18 år. Det har gjort meg tilpasningsdyktig. Jeg tåler det meste, og jeg aksepterer det meste. Sånn preger barndommen meg i dag.

Per Dybwad (82), Oslo

Jeg ble oppdratt på en kristen måte i Kongo, et land med mye krig. Jeg har sett folk bli drept. Folk jeg kjente. Venner og familiemedlemmer. Jeg flyktet fra det, men det grusomme følger etter meg. Kjærlighet og omsorg er verdier foreldrene ga meg, og som er med meg i dag. Og å dele. Jeg behandler andre som de er.

Ndambara Rugombossa (42), student, Fredrikstad

Jeg var veldig streng mot barnet mitt da det hadde lagt seg om kvelden, det fikk ikke komme opp igjen fra senga. Det fungerte dårlig. Etter mange samtaler med partneren min fant jeg ut at det handlet om mamma. Min mamma var streng på samme måte mot meg. Slik mamma gjorde det, fungerer ikke nødvendigvis for meg i dag. Dette skulle jeg ønske å snakke med mamma om i dag, men hun gikk bort for en del år siden.

Frida Hörnfeldt (29), student, Oslo

Jeg er utadvendt, rolig og trygg nå. Det er fordi jeg hadde en trygg barndom.

Veslemøy Ruud (60), helsesøster, Oslo

Jeg er en rolig mann. Det er fordi jeg hadde en trygg oppvekst, også med trygge besteforeldre rundt meg.

Roar Bakken (57), Brumunddal

Hvorfor er seksualitet så viktig for oss?

Du håpet sikkert at jeg skulle fortelle noe skrekkelig om å ha blitt voldtatt som femåring. Overhodet ikke. Jeg er så lei av seksualitet at jeg orker ikke å ta ordet i min munn. Jeg er fed up. Metoo meg her og der. Dette har vi holdt på med siden Adam og Eva, men nå er det som om vi akkurat har oppfunnet det.

Anne K. Lund (88), pensjonert lektor, Bergen

Seksualitet er godt, både alene og sammen med andre. Det er viktig, fordi det handler om hvordan du vil ha det med deg selv, og hvordan du vil ha det med andre.

Veslemøy Ruud (60), helsesøster, Oslo

Man skal formere seg, det er poenget. Så har det vel hendt at det var godt.

Mann (64), regnskapsfører, Fredrikstad

Det er slik mennesket er skapt, vi er menn og kvinner. Det kommer ikke utenfra, det er der allerede, alltid. Det er et naturlig instinkt, som med mat og drikke.

Arun Sreekanth (32), ingeniør, Amsterdam

Det er viktig for å skape relasjoner. Og samhold. Det skaper gode bånd. Så lenge det er en seksualitet som begge vil og er enige i.

Siv Soldal (42), barnehagelærer, Ski

Gud skapte seksualitet hos dyr og mennesker. Det er ingen som bestemmer at det skal komme, det er der automatisk. Jeg kan ha sex med en jeg elsker, det er et viktig behov hos alle voksne

mennesker uansett alder.

Ndambara Rugombossa (42), student, Fredrikstadl

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 56, nummer 6, 2018, side 414-415

TEKST OG FOTO

Øystein Helmikstøl, journalist i Psykologtidsskriftet